

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha 22. 3. 2013

7

Potraty v roce 2012

Abortions in year 2012

Souhrn

V roce 2012 se celkový počet potratů snížil na 37 734. Snížil se i počet samovolných potratů z 13 637 na 13 516 a představoval tak 35,8 % ze všech potratů v roce 2012. Do 8. týdne těhotenství proběhlo stejně jako v loňském roce 72 % potratů. Počet umělých přerušení těhotenství se také oproti minulému roku snížil na 23 032. Ženy, které podstoupily v roce 2012 miniinterrupci, byly nejčastěji svobodné, středoškolačky a ženy se dvěma dětmi. Potraty cizinek představovaly 6,2 % ze všech potratů.

Summary

In 2012 the total number of abortions decreased to 37 734. The number of spontaneous abortions also decreased from 13 637 to 13 516 and presented 35.8 % of all abortions in 2012. 72 % of all abortions in 2012 occurred up to 8th gestation week. The number of legally induced abortions also decreased to 23 032 compared to the last year. Most of women who applied for induced abortion till 8th week of pregnancy were single, secondary educated and women with two children. Abortions of foreigners stood for 6.2 % of the total.

Data pro tuto aktuální informaci byla čerpána z Národního registru reprodukčního zdraví, resp. Národního registru potratů vedeného v ÚZIS ČR. V dubnu 2012 došlo vstupem zákona č. 372/2011 Sb. v účinnost ke změně sledování potratů. Vlivem této změny jsou od dubna loňského roku narození bez známek života s porodní hmotností mezi 500 g a 1 000 g, případně délky těhotenství od 22 týdnů do 28 týdnů, považováni za mrtvě narození. I tato změna se může podílet na snížení počtu evidovaných potratů. Údaje ÚZIS ČR se v roce 2012 liší od dat ČSÚ o 1 potrat bezdomovkyně, který ČSÚ neuvádí.

Trend klesajícího počtu potratů, přerušeny krátkým obdobím 2007–2009, pokračoval i v roce 2012. Celkový počet potratů klesl o 1 130 případů a dosáhl hodnoty 37 734. Umělé přerušení těhotenství (UPT) činilo 61,0 % z celkového počtu potratů. Jednalo se o 23 032 případů, tedy o 1 023 UPT méně než v roce 2011. Ačkoli počet samovolných potratů klesl (z 13 637 v roce 2011 na 13 516 v roce 2012), jejich podíl na celkovém počtu se mírně zvýšil (z 35,1 % na 35,8 %). Zbývajících 3,1 % tvoří ukončení mimoděložních těhotenství, jejichž počet dosáhl v roce 2012 1 186 případů. Skupinu „ostatních“ potratů tvoří nejčastěji potraty nelegální. V minulém roce nebyl zaznamenán žádný takový případ.

Počet samovolných potratů zůstává i v roce 2012 vysoký (13 516 případů). Tyto počty je třeba posuzovat v závislosti na rostoucím počtu chtěných a plánovaných těhotenství, ale také na pokračujícím trendu přesunu porodů do vyššího věku. Většina gynekologů se shoduje na tom, že s rostoucím věkem ženy se zvyšuje riziko samovolného potratu. Od roku 2010 pozorujeme mírný pokles absolutních počtů samovolných potratů, což souvisí

také se změnou věkové struktury žen, protože se silné populační ročníky žen narozených v 70. letech posouvají mimo období maximální biologické plodnosti. Na snížení počtu samovolných potratů mezi lety 2011 a 2012 se může podílet také zmiňovaná změna metodiky.

Umělých přerušení těhotenství bylo v roce 2012 evidováno 23 032. Velkou většinu z nich tvořily miniinterrupce (72,8 %), které se provádějí do 7. týdne těhotenství u prvorodiček a do 8. týdne u ostatních rodiček. Od konce 90. let se podíl miniinterrupcí na všech UPT mírně snižuje, ale jde o pokles velice slabý. Interrupce provedené ze zdravotních důvodů činily 19,5 % všech UPT.

Do 8. týdne těhotenství proběhlo 71,8 % všech potratů. Hlavním důvodem takto vysokého podílu je především to, že se miniinterrupce provádí maximálně do 8. týdne těhotenství. Interrupcí ze zdravotních důvodů bylo do konce 8. týdne provedeno téměř 60 %, více než čtvrtina (28,4 %) pak mezi 9. a 16. týdnem a 12,1 % mezi 17. až 28. týdnem. To do jisté míry odpovídá termínům výkonů prenatalní diagnostiky, kdy se v prvním trimestru zjišťují pomocí ultrazvukového zobrazení některé vrozené vady a dále se v 16. týdnu provádí screening plodové vody. Do konce 8. týdne proběhlo více než 62 % z evidovaných samovolných potratů, mezi 9. a 16. týdnem 34,5 % a 3,1 % ještě od 17. do 28. týdne těhotenství.

V souvislosti s nárůstem počtu nesezdaných soužití a podílu dětí narozených mimo manželství se zvyšuje také podíl svobodných žen, které prodělaly potrat. Stejně jako v předchozím roce, i v roce 2012 nejvíce potratů prodělaly ženy svobodné (46,0 % ze všech potratů). Umělé přerušení těhotenství podstupovaly také nejčastěji ženy svobodné a tvořily dokonce nadpoloviční většinu (50,2 % ze všech UPT). Umělá přerušení těhotenství vdaných žen představovala více jak třetinu všech UPT (36,4 %). Nejvíce samovolných potratů prodělaly ženy vdané (47,6 %), dále ženy svobodné (39,6 %) a rozvedené (8,8 %).

O umělé přerušení těhotenství nejčastěji žádají ženy se dvěma dětmi (32,3 %), které nejčastěji podstupují miniinterrupci (35,5 %). Dále jsou to pak ženy bezdětné (28,2 %) a ženy s jedním dítětem (26,4 %). Jiné je zastoupení žen podle počtu dětí u samovolných potratů. Zde tvoří nejpočetnější skupinu ženy bezdětné (41,1 %), následují je ženy s jedním dítětem (35,0 %) a se dvěma dětmi (16,6 %).

Struktura potratů podle nejvyššího dosaženého vzdělání ženy zůstává relativně stabilní a je silně ovlivněna rostoucím zastoupením vzdělanějších žen v populaci. U žen se základním vzděláním bylo evidováno pouze 16,3 % potratů, u středoškolaček 60,1 %, u vysokoškolaček 11,8 %. U zbývajících 11,8 % se nejvyšší dosažené vzdělání zjistit nepodařilo. Protože tato struktura koresponduje právě s rozložením žen podle vzdělání v populaci, zajímavější je složení potratů v rámci jednotlivých vzdělanostních skupin. U žen se základním a středním vzděláním tvořila výrazně nadpoloviční většinu všech potratů umělá přerušení těhotenství (76,9 % u žen se základním vzděláním, 64,9 % u žen se středoškolským vzděláním). Vysokoškolačky nejčastěji prodělaly samovolné potraty (48,9 %), UPT jich podstoupilo 48,0 %.

Od roku 2005 ÚZIS ČR zpracovává a publikuje data o potratech souhrnně za české občanky i cizinky s trvalým a dlouhodobým pobytem. V roce 2012 bylo v České republice zaznamenáno 2 319 potratů cizinek, což představovalo 6,2 % z celkového počtu potratů. Podíl potratů cizinek byl nejvyšší v roce 2008 (7,9 %), od té doby pomalu klesá. Struktura potratů u cizinek je mírně odlišná, přesto se každoročně přibližuje struktuře potratů českých občanek. Největší část těchto potratů tvořila umělá přerušení (71,5 % u cizinek, 61,0 % u Češek), dále samovolné potraty (25,8 % u cizinek oproti 35,8 % u českých občanek). Ukončení mimoděložních těhotenství u cizinek činila necelá 3 %. Nejvyšší počet potratů cizinek byl evidován v Praze, ve Středočeském a Plzeňském kraji. Naopak

nejméně těchto potratů bylo zaznamenáno v Kraji Vysočina a v Olomouckém kraji. Tato struktura je významně ovlivněna zastoupením cizinců v jednotlivých krajích České republiky.

Vypracovala: Mgr. Jitka Marková

Vývoj počtu potratů českých občerek a cizinek v ČR v letech 1990–2012

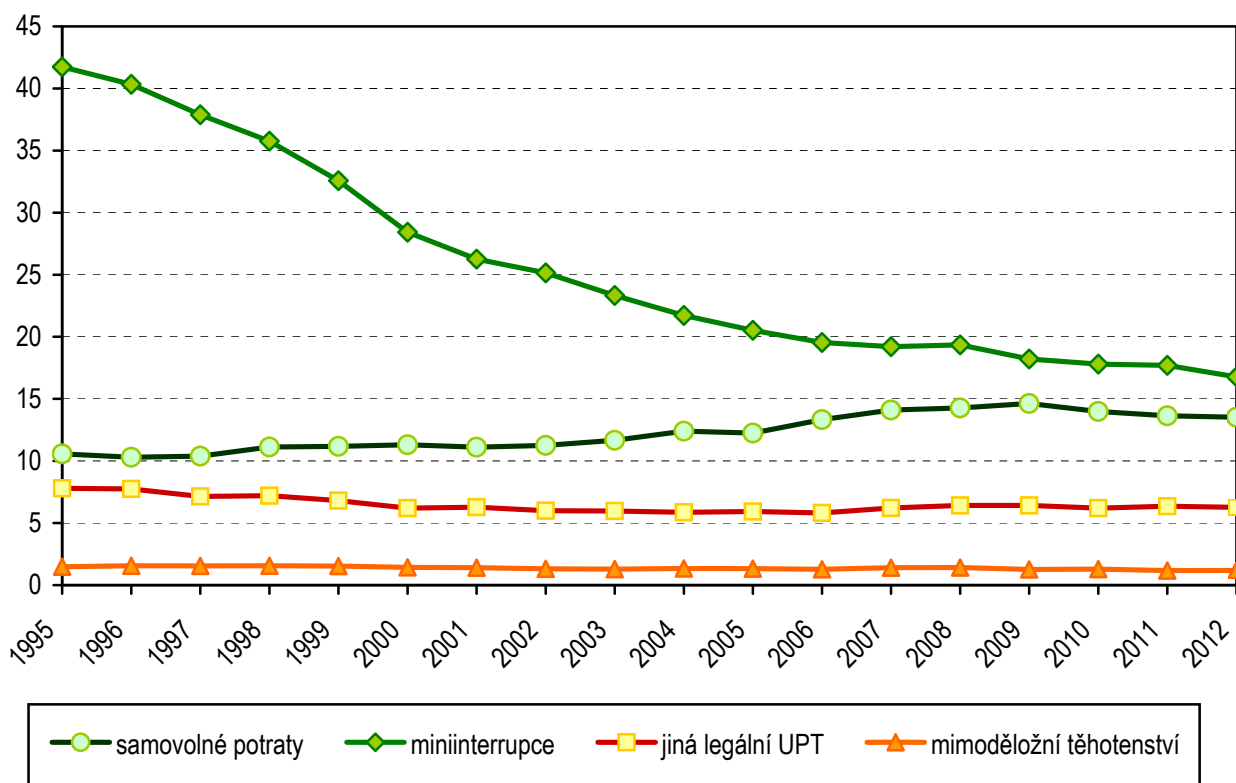
Rok	Samovolné potraty	Umělá přerušeni těhotenství				Mimoděložní těhotenství	Ostatní	Celkem	z toho cizinky
		mini-interrupce	jiná legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů				
1990	14 772	87 933	21 428	109 361	9 504	1 907	15	126 055	2 361
1991	13 986	84 713	19 568	104 281	8 891	1 764	23	120 054	1 266
1992	13 420	77 586	16 618	94 204	10 314	1 696	4	109 324	880
1993	13 228	57 939	12 696	70 635	15 873	1 579	4	85 446	1 409
1994	11 109	46 609	8 227	54 836	13 217	1 478	11	67 434	1 334
1995	10 571	41 735	7 796	49 531	11 838	1 476	12	61 590	1 447
1996	10 296	40 333	7 753	48 086	11 036	1 560	20	59 962	1 778
1997	10 392	37 882	7 140	45 022	9 709	1 552	7	56 973	2 002
1998	11 128	35 752	7 207	42 959	8 896	1 555	12	55 654	2 356
1999	11 173	32 579	6 803	39 382	7 756	1 536	12	52 103	2 634
2000	11 300	28 418	6 205	34 623	6 472	1 432	15	47 370	2 476
2001	11 116	26 253	6 275	32 528	6 019	1 411	2	45 057	2 576
2002	11 256	25 147	5 995	31 142	5 606	1 321	24	43 743	2 751
2003	11 660	23 325	5 973	29 298	5 385	1 288	58	42 304	2 660
2004	12 402	21 715	5 859	27 574	4 597	1 339	9	41 324	2 254
2005	12 245	20 519	5 934	26 453	4 678	1 324	1	40 023	2 238
2006	13 326	19 537	5 815	25 352	4 779	1 278	3	39 959	2 285
2007	14 102	19 201	6 213	25 414	4 789	1 401	-	40 917	2 658
2008	14 273	19 343	6 417	25 760	4 569	1 413	-	41 446	3 252
2009	14 629	18 211	6 425	24 636	4 567	1 263	-	40 528	3 020
2010	13 981	17 797	6 201	23 998	4 423	1 287	7	39 273	2 659
2011	13 637	17 701	6 354	24 055	4 400	1 172	-	38 864	2 571
2012	13 516	16 768	6 264	23 032	4 488	1 186	-	37 734	2 319

Potraty dle druhu a stáří plodu v týdnech, rok 2012

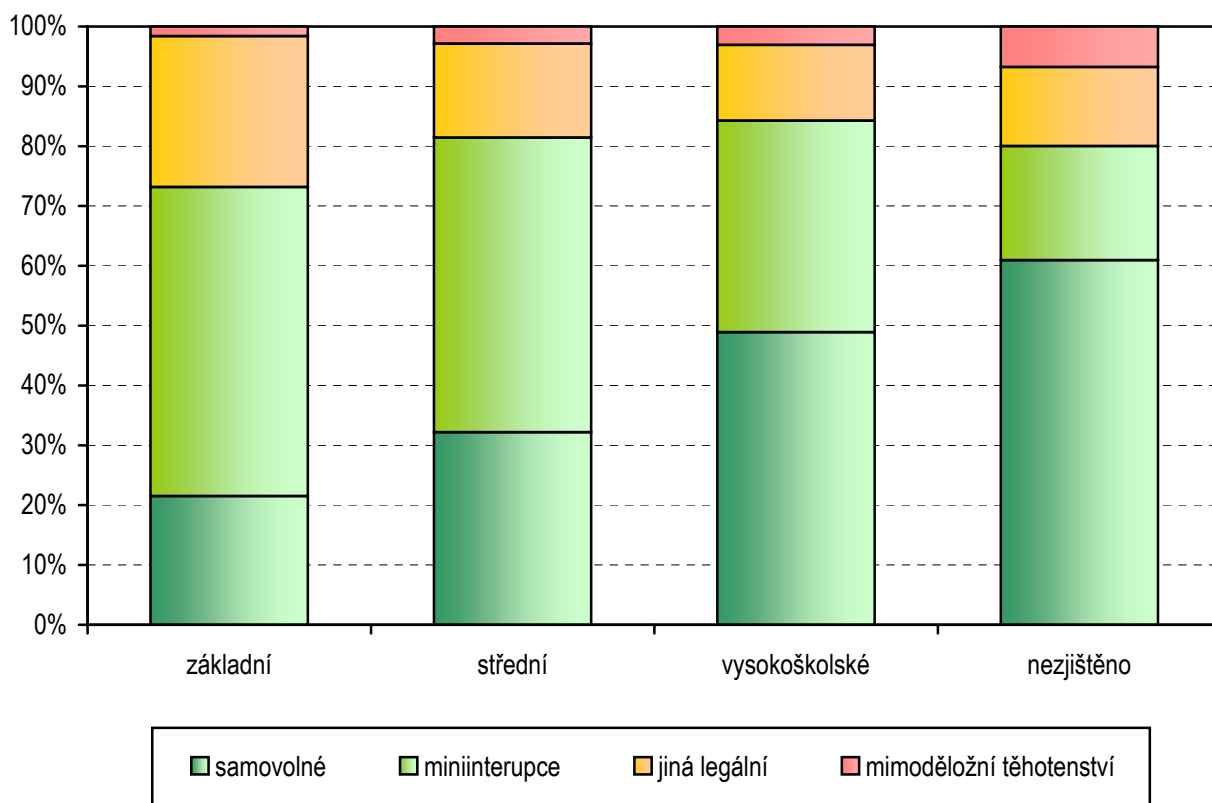
Stáří plodu v týdnech	Samovolné potraty	Umělá přerušeni těhotenství				Mimoděložní těhotenství	Ostatní	Celkem
		mini-interrupce	jiná legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů			
do 8	8 440	16 768	778	17 546	2 670	1 104	-	27 090
9–16	4 661	-	4 943	4 943	1 275	82	-	9 686
17–28	415	-	543	543	543	-	-	958
celkem	13 516	16 768	6 264	23 032	4 488	1 186	-	37 734
		podíl v %						
do 8	62,44	100,00	12,42	76,18	59,49	93,09	-	71,79
9–16	34,49	-	78,91	21,46	28,41	6,91	-	25,67
17–28	3,07	-	8,67	2,36	12,10	0,00	-	2,54
celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	-	100,00

Vývoj počtu potratů dle druhu v ČR v letech 1995–2012

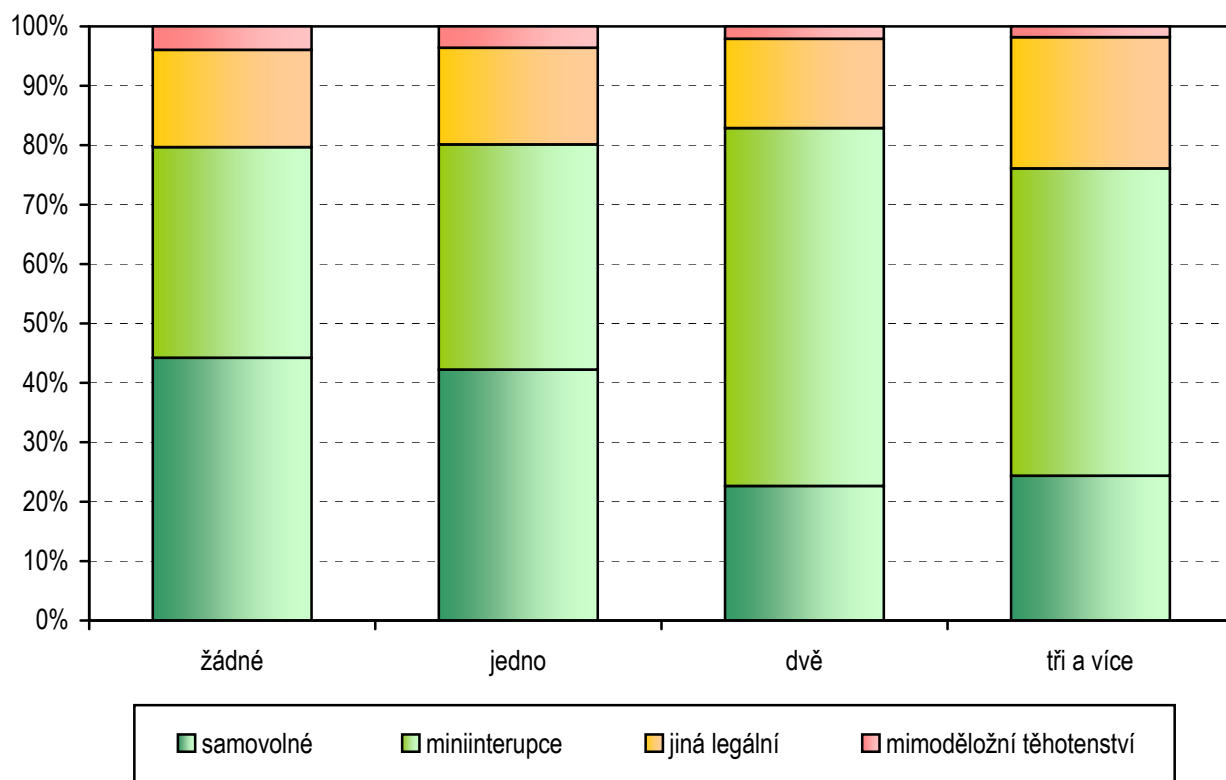
v tisících

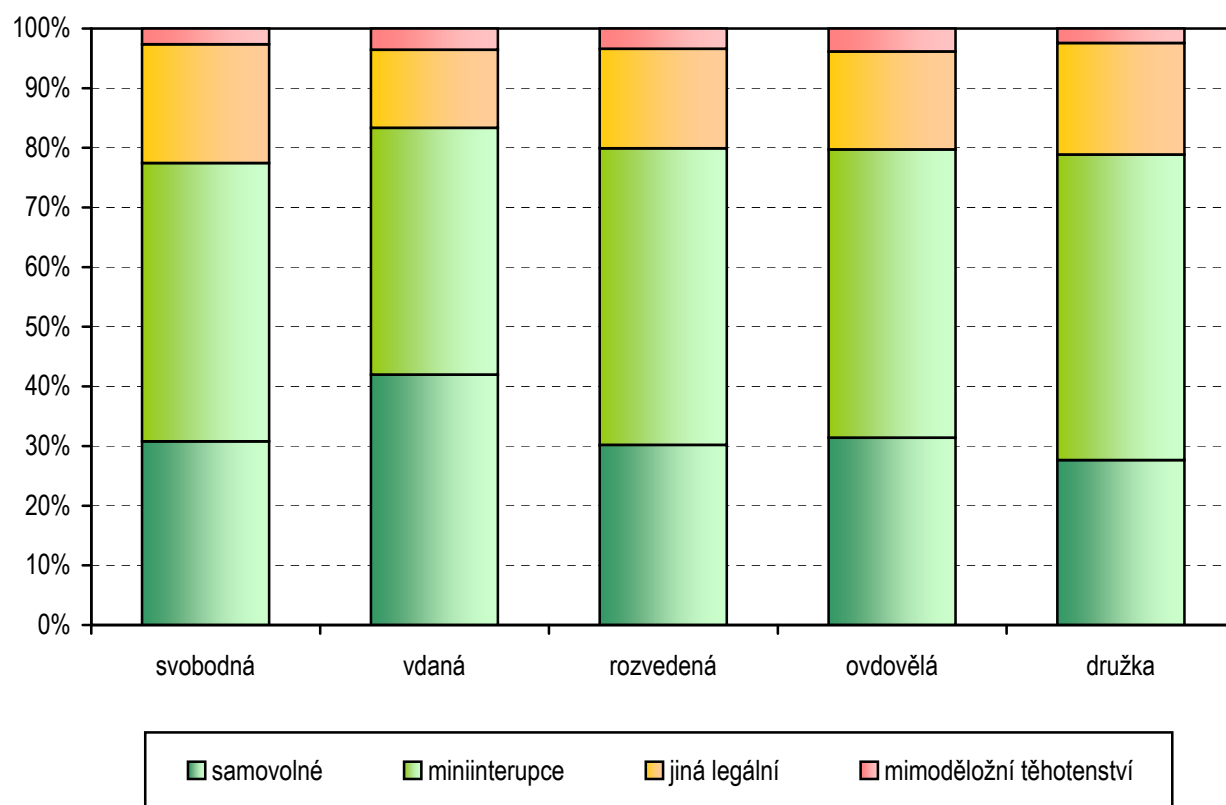
Struktura potratů podle druhu a nejvyššího dokončeného vzdělání ženy v roce 2012

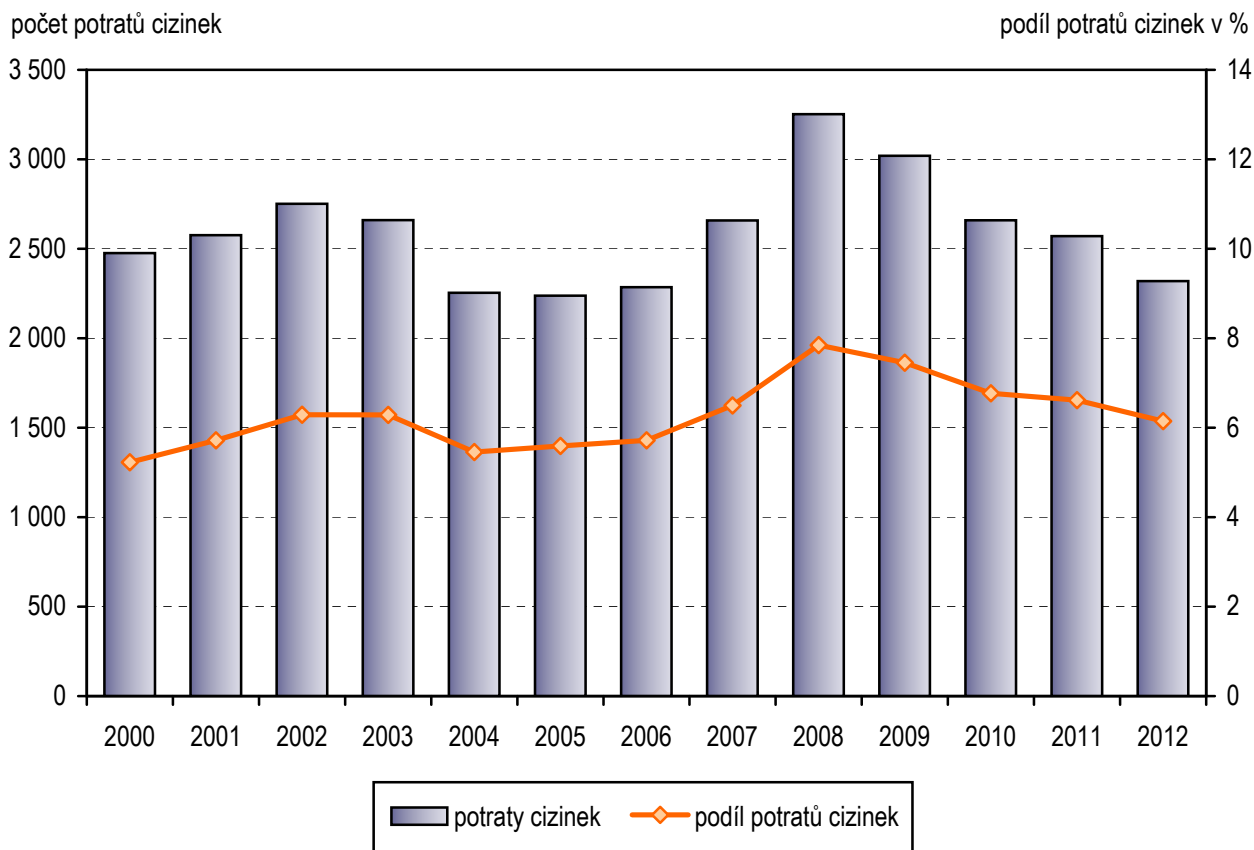
Struktura potratů podle druhu a počtu živě narozených dětí před potratem v roce 2012

Struktura potratů podle druhu a rodinného stavu ženy v roce 2012

Vývoj počtu potratů cizinek v ČR v letech 2000–2011

Vývoj struktury potratů cizinek podle druhu v ČR v letech 2000–2011

